

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Kiíratási ára :
Egész évre 2 forint.

Szerkeszti: **JESZENSZKY PÁL,**
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVÉBTŐRJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek”.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédtisztáknak 2 frt 50 kr.

Tagdíjnyugtázás.

Az 1902. évre tagdíjaikat április 12-től május 24-ig beküldötték: 10 koronát: Adler József, Ámon József, Bartl Emil, Beer József, Brodsky Károly, Csekey János, Fehér Zoltán, Greksa Ignác, Halbwirth Ferencz, Kappel Károly, Márton István, Olbricht Ottó, Papp György, Perényi Kelemen, Reiching Gusztáv, Rónay Pál, Santavy József, Szabó János (Csorvás), Szalay László, Zahorán Pál, Zawrzel Ferencz.

5 koronát beküldötték: Kovács Viktor, Kulesár Sándor, Lestár István, Metzinger Jakab.
Hátralékot fizettek: Gazdik Lúdre 5, Kovács Béla 8 és Hegedűs Vincze 10 koronát.

Köll a katona!

(Egyesületünk közgyűlése alkalmából.)

Örökös harc az élet; küzdelem a létért, mint Darwin axiomája nagy igazsággal mondja. Az elernyedés a mindenbe belenyugvás pedig a pusztulás, a halál: akár egyesekre, akár egyes osztályokra, akár egész nemzetekre nézve. Azért életbevágó szükség, hogy minden egyes ember a maga kötelességének teljesítésében szívós, rendületlenül kitartó, teljes fegyelmű, kitűzött céljának eléréseért élő-haló katona legyen. Így lesz aztán az egyesekből álló nagy köz hasonló a spártai anyához, ki evvel a lakonikus mondással adta át a pajzsot harciba induló fiának: térj vissza vagy ezzel, vagy ezen! S így lesz minden egyesből a kötelességteljesítés hőse, ki célja kivételében a diadalért küzd mindig, akár a halálig a nagy köz érdekében.

A magyar társadalom, mely évtizedeken át réveteg álomban, mintegy tetszhalottként engedte maga fölött viharzani az ujkori eszmeáramlatoknak pusztító rohamait, az újabb időben eszmélni, ébredezni kezd. Későn ugyan, de szerencsére még elég korán, hogy megmentse, ami még menthető. A magyar társadalom minden osztálya megmozdult a nemzet lételeért s fennmaradásáért vivandó küzdelemre készen, a jelszavak harcában ott lobognak már a zászlók nagy Széchenyink már-már feledésbe menni látszott jelszavaival, melyek foglalatja, hogy mindenki legyen igaz hazafi, s jó magyar. kit e föld ege borít s hantja majd el-takar. Katona kell e zászlók alá minél több, erős s küzdő, kitartó, meg nem alkuvó, el nem ernyedő.

E tette ébredt osztályok közt a nemzet ősi öröklött meleg rokonszenvvel nézi a magyar gazdatisztek osztályának mozgalmát a maga igazaiért, mert érzi, tudja, hogy ezek szoros erkölcsi s anyagi összefüggésben vannak a maga igazaival. Mert tudja, mi volt az az osztály a régi jó időkben a maga gerinczének erősségére nézve s érzi, hogy mily veszteség éri ezt ennek az osztálynak gyöngülésével s zülésével. S ámbár sajátságos, ferdére ment s a hazai, a nemzeti talajt lába aló majdnem elvesztett hirlapiprodalmi viszonyaink közt a nagyközönség csak szórványosan, hézagosan kap értesítést az osztály életének megújulásáról, meleg érdeklődéssel figyel s várja ez osztály újra fellobbant életterejének lüktető működését, várja a tömörülést s ennek útján a megerősödést.

Ami pedig, mint az ideai közgyűlésen előterjesztett évi jelentésből látjuk, lassan megy. Node az a vigasztalás, hogy mégis megy. A legjobbaknak emberföltötti küzdelme után ma már a nemzetgyűlés döntő elhatározása van mögöttünk, törvényileg rendezve van a gazdatisztek viszonyainak majdnem egész összessége. Hogy mily hatása lesz e törvénynek az élő életviszonyaiban, az ma még meg nem mérhető, ámde bizonyos, hogy az csak jó lehet s már a jelentés is konstatálja, hogy: „a gazdatisztek alkalmazásánál és szolgálatuk felmondásánál a törvény jótékony kihatása érvényesülni kezd s a rögtönös elbocsátások esetei, melyek ez ideig sajnos, elég gyakoriak voltak, nem csekély mértékben gyérülni kezdenek, s amennyiben mégis előfordulnak, a jogorvoslást a törvény lehetővé teszi”.

A törvénynek azonban két Achilles-sarka van, amelyek mindegyike elégedetlenséget keltő. Egyik az, hogy nincs rendezve a gazdatiszti kvalifikáció kérdése; emiatt a kvalifikációval bírók a gazdatiszti állás niveaujának sülyedésétől, a kvalifikációval nem bírók pedig egzisztenciájuk veszélyeztetésétől félnek. De hát ez ugy hiszszük, mindkét részről indokolatlan félelem. A törvény a szerzett jogokat érintetlenül hagyja a *mostani*, oklevéllel nem bíró gazdatisztekre nézve, a jövő pedig teljesen a kvalifikációval bíró gazdatisztek intenciói szerint fog alakulni. A másik hézag a törvényben, hogy abban a nyugdíjügy nyílt kérdésnek van hagyva, pedig annak társadalmi uton való rendezése a feladatoknak legnehezebbike.

Ámde még a legüdvösebb törvény hatásán is túl tesz egy magában egyszerűen hangzó, de megvalósításában bűvössé válható szó: az *önsegély*. A tömörülés. Az egy célra sorakozás. A vállalat vállhoz vető munkálkodás. Egy szál vesszőt eltörni játék a gyermeknek is, míg az összekötött vesszőcsomó ellenáll az óriás erejének is.

Az egyesület tagjai számának szaporodása mutatja, hogy az igazság a gazdatisztek körében hódít, de a lassu szaporodás mellett bizonyít, hogy a hódítás lassu. Az egyesület tagjainak létszáma 1901. január 1-én 828 volt. Az 1902. január 1-én pedig 959. Szaporodunk, de lassan s így lassan is tömörül, keményedik az az erő, melylyel egyedül lehet leküzdeni az akadályokat s elérni a kitűzött célokat. A gazdatiszti társadalomnak arra van szüksége, hogy az erők egyesítésének parancsoló gondolata hassa át meg át, csak akkor vállalkozhatik nagyra a sikertelenség, a bukás félelme nélkül. Örvedetes momentum a vidéki központok, a vidéki gazdatiszti körök, egyletek munkában levő alakítása. Csak minél nagyobb sürgősödést, munkásságot e téren: e körök, egyletek a központi anyagygyűléssel szerves összeköttetésben hatalmas tömörítői lehetnek a gazdatiszti társadalomnak s hatalmas szervei lehetnek e társadalom különleges érdekei istápolásának, valamint a vele szoros atyafiviszonyban levő nemzeti érdekek oszloposodásának.

De még nagyobb szükség van e szoros s minden tagban való egyesülésre a nyugdíj kérdésének helyes dűlőre vitelében. S itt elégikus, borongóvá válik, erről szólván, a jelentés hangja. Sajnosan konstatálja, hogy „az évek óta tapasztalható közönyt nem sikerült megtörni, a nyugdíjintézet ügyében, ami a tagok létszámát illeti, nagyobb változás, amely föllendülés jellegével bírna, nem állott be.” Vigasztaló momentum egyedül, hogy az ujonnan belépett tagok közt többen a szolgálatadó földbirtokos támogatása útján lettek a nyugdíjintézmény áldásosságának részeseivé, ahogy e példák hatni fognak az intézmény iránti érdeklődés emelkedésére. S vigasztaló momentum, hogy a gazdák jeles vezetője, igazi apja *Darányi* miniszter ez évben is 8000 koronával járult az intézet alapvagyonának gyarapításához. De a tagok száma csekély emelkedéssel is vigasztalanul kevés: 1901. év végén 144 tag volt 180,200 K. biztosított nyugdíjjal. De hát a gazdatiszti társadalom tette lendüléséből s az összetartás elemi szükségérzetétől bizton várjuk, hogy e téren is haladás lesz a közel jövőben; csak a módzatok, melyek *Kiss* Lajos és *Bogyó* Samu tervezetként az intézet biztosítási rendszerében életbe lépnek, ékesen, mert mindenki által megérthető egyszerűséggel hirdetik előnyeiket. Segíts magadon s az Isten is megsegít; a gazdatiszti karnak a maga minden egyénében, tagjává kell az intézetnek lennie, mert csak így biztosíthatja a maga és családja jövőjét addig is, míg az állam az ügy rendezésére hatalmas karját kinyújtja. De ki tudja, hogy meddig kell várni, míg a kar megerősödhetik s kérdés, hogy mindig a mostani jóakarát irányozza-e azt.

A gazdatiszti társadalom megerősödése s új virulásnak eredése az egész nemzet érdeke is. Aki a megerősödés céljainak szolgálatot tesz a nemzetnek is. Küzdelem az élet, s nehéz a cél elérése. De annál dicsőbb a küzdelem, mely csak zárt sorokban minden egyes erő csomósodásával vívható ki diadallal. Hassa át e tudat a gazdatiszti társadalmat, legyen minden egyes tagja olyan, mint a kötelességgel élő-haló katona, mely élet-halál akadályain keresztül csak az elérendő célért tartja szem előtt, s győzni fog s győzelme új biztosítéka lesz Széchenyink eszméi végleges diadalának. N. I.

A Magyar Gazda- és Erdőtisztek Országos Egyesületének közgyűlése.

(1902. május 4.)

Egyesületünk közgyűléséről szóló jegyzőkönyv egész terjedelmében az Évkönyvben fog megjelenni. Ezuttal a közgyűlésről rövid tudósítást közlünk.

Jelen voltak: *Bujanovics* Sándor elnökön kívül *Máday* Izidor alelnök, *Baly* Kálmán, *Böjtös* Árpád, *Christály* Béla, *Domoszlay* József, *Fekete* Sándor, *Hegyi* István, *Gressler* Vilmos,

Grassl Hugó, Ivánszky Jenő, Kiss Lajos, Kubovits Ignác, Landes József, Pivonkay Béla, K. Ruffy Pál, Rovara Frigyes, báró Starnfeld Aladár, Szabó Antal, Székács István, Veszely Gyula stb.

A közgyűlést egyesületünk elnöke: Bujanovics Sándor udvari tanácsos a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés! A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” mult évi tevékenységét részletesen és kimerítően adja elő az ügyvezetői jelentés; nem kívánok azokra, amik ebben tevékenységünkre vonatkozólag foglaltatnak, kiterjeszkedni, csak azt jegyzem meg, hogy a lefolyt évben éppúgy, mint az előbbi években is a választmány minden igyekezete odairányult, hogy az egyesület iránt az érdekeltek figyelmét fölkeltesse s hogy a tagokat az egyesület támogatására és abba való belépésre buzdítsa. Nagy eredménnyel nem dicsekedhetünk a mult évben sem, mindazonáltal a javulás némi jelei mutatkoznak, — egyrészt abban, hogy a tagjaink száma nem csökkent, de szaporodott, s mutatkozik más irányban is abban t. i., hogy a vidéki gazdatiszti körök megalakulásával a kezdeményező lépések a gazdatiszti osztály szervezésére és tömörítésére megindultak. A mult évben megalakult több gazdatiszti kör s ezek megalakulását örömmel üdvözöltük s e körökkel egyetértve kívánunk eljárni, hogy a gazdatiszti osztály érdekeit szolgáljuk. A hatvanvidéki gazdatiszti körön kívül megalakult az erdélyi rész gazdatiszti egyet is, amelylyel közreműködni fogunk teljes készséggel.

Mindamellét én csak a javulás jeleit látom ebben, de gyökeres javulását a helyzetnek nem és igazgató-választmányunknak még mindig az lesz a föladata a jövőben is, hogy felrizza azt az osztályt, amelynek érdekében működni van hivatva, abból a közömbösségből, abból a letargiából, amelylyel ez az osztály egyesületünk és saját ügye iránt viseltetik.

A második megemlítésre méltó körülmény tisztelt közgyűlés az, hogy a lefolyt évben lépett életbe az új gazdatiszti törvény. E törvény, amelynek létrejöveteleért mindenkor hálásak leszünk, s vagyunk, a törvényt kellő eréllyel keresztülvivő kezdeményező és megalkotó földmivelési miniszterünknek, nem felel meg mindazon kívánásoknak, amelyeket a törvény iránt tápláltunk, és ennek a törvénynek egyes intézkedései ellenében számos kifogás hangzik el úgy a törvény támogatói, mint ellenzői részéről. A törvény hatásáról ma még beszélni nem lehet s egyesületünk föladata csak az, hogy figyelemmel kísérje azokat a mozgalmakat, mindazon jelenségeket, amelyek felmerülnek, hogy gyűjtse az adatokat, a tapasztalatokat és majd annak idején, midőn több év tapasztalata lesz mögöttünk, akkor esetleg kezdeményezzük a törvény egy vagy más irányban való módosítását, egyes intézkedéseink javítását, de a mostani stádiumban a törvény módosítását célzó minden lépés elhamarkodott volna, mert még ma nincs meg a kellő tapasztalás. Sokan és különösen azok a gazdatisztek, akik a törvény által megkívánt kvalifikációval nem bírnak, a törvény egyes pontjait magukra nézve sérelmeseknek találják, mert a jövőre nézve némely állások betöltésénél csak az elméleti kvalifikációval bíró gazdatisztek lesznek figyelembe vehetők.

Egyesületünk, mely részt vett a gazdatiszti törvény előkészítésében, ebből kifolyólag abban a helyzetben tüntettetett föl, mint hogyha csak a kvalifikált gazdatisztek részén állana és ellensége lenne azoknak, akik a gazdatiszti képzettséget nem elméleti előtanulmány, hanem a gyakorlat útján szerezték meg. Én a törvény azon intézkedését, hogy a jövőben bizonyos állásokat, bizonyos elméleti kvalifikációval bírókkal lehessen csak betölteni, teljesen helyeslem, de azért bátran azt merem állítani, hogy nincs a gazdatiszti egyesületben senki, aki ezen törvényvel azoknak a tisztelt gazdatiszteknek, akik jelenleg is mint gazdatisztek

működnek, s akik az ő kvalifikációjukat nem elméleti tanulmány, hanem gyakorlat útján szerezték, aki ezeket bármi tekintetben az ő megélhetésükben akadályozni, vagy állásukat bármi tekintetben lealacsonyítani kívánná; hiszen ez a törvény a meglévőket teljesen meghagyja a mai helyzetükben, teljesen képesítettnek tartja minden állás betöltésére, amelyet betölteni eddig képesek voltak, a törvény csak a jövőre nézve igyekezik a kvalifikáció terjesztése által a birtokkezelésre nézve egy szélesebb és nagyobb előképzettséggel bíró tisztikart nevelni, és az ily előképzettséggel bíróknak megélhetését biztosítani, amit csak helyeselni lehet.

A mi egyesületünk a maga kebelében egyforma melegséggel üdvözli s egyenlő tagoknak tekinti azokat a gazdatiszteket is, akik gyakorlati kvalifikáció útján szerezték rátermettséget a gazdatiszti pályára, s mi csak azt kívánjuk, hogy a gazdatiszt feleljen meg hivatásának tisztességgel és becsülettel, bárhol szerezte az előképzettségét, s akkor egyenlő tagja egyesületünknek. Igaz, hogy, akiben meg van az elméleti előképzettség, könnyebben alkalmazkodhatik a gyakorlatban, míg azok, kik elméleti előképzettség nélkül szerezték meg ismereteiket, azoknak becsületére válik az, hogy amit az iskolában meg nem tanulhattak bármely körülménnyel fogva, azt pótolták a gyakorlatban. Avval a mozgalommal szemben, amely az elméleti kvalifikációval nem bíró gazdatisztek körében megindult, ennyit kívántam megjegyezni, és ehhez hozzáteszem, hogy a mi egyesületünknek nem hivatása a törvény intézkedéseivel már most szembeszállni, vagy akár polemizálni, hanem hivatása figyelemmel kísérni a dolgokat, tapasztalatokat gyűjteni s a törvény végrehajtását minden tekintetben megkönnyíteni és előmozdítani. Meg vagyok győződve arról, hogy hogyha egyik-másik irányban a törvény hiányosnak fog bizonyulni, sokkalta könnyebb lesz ezt a törvényt a jövőben megváltoztatni, mint amily nehéz volt megalkotni. Ezeket kívántam csak a t. tagurak figyelmébe ajánlani, kérve őket, propagálják az eszmét a maguk körében, hogy a törvény a mi különbséget megtesz, nem ok arra, hogy köztünk különbség legyen, mert ez nincs és nem is szabad lennie.

Az élénk helyesléssel fogadott elnöki megnyitó után Pivonkay Béla bejelenti a sopronmegyei gazdatiszti kör megalakulását.

Ezután Jeszenszky Pál ügyvezető terjesztette elő a mult évi működésről szóló jelentést. Az egyesület mult évi legfőbb munkája a gazdatiszti nyugdíjintézet reorganizációja volt, mely hovatovább befejezést nyert. A gazdatiszti körök alakítására irányuló mozgalom eredményes volt. A tagmozgalom kielégítő: 7 alapító, 140 rendes tag lépett be az egyesületbe. Az egyesület vagyona jelentékenyen szaporodott.

A nyugdíjintézet működéséről az igazgatóság számol be részletesen; az intézet vagyona ezidőszert 331,498 korona. A segélyezés terén szintén eredményes számol be a választmány; e czimen a mult évben 1704 koronát juttatott az egyesület az arra szoruló tagoknak; segélyre kiadott 18 év alatt 10,444 koronát, ösztöndíjakra és gyermekevelésre 13,810 koronát, összesen 24,254 koronát. A f. évi költségvetésbe 3000 koronát javasol a választmány fölvenni.

Az egyesület mult évi vagyonszaporulata teljesen kielégítő; a mult évi vagyonszaporulat 3768 korona. A vagyon 4 $\frac{1}{2}$ %-al kamatozó kötvényekben helyeztetett el. Az állasközvetítés terén szintén igyekezett az egyesület a kívánalmakat kielégíteni.

Az egyesület mult évi működéséről szóló ügyvezetői jelentést a közgyűlés örömmel vette tudomásul, az elhunyt tagok felett részvételt fejezte ki s a nyugdíjintézet terjesztése és propagálása érdekében, valamint új biztosítási módokat bevezetésére 1000 korona hitelt szavazott meg.

Bujanovics Sándor elnök bejelentette ezután a közgyűlésnek, hogy a Bécsi Gazdatisztek Egyesülete képviselőiben a közgyűlésen báró Starnfeld Arladár és Grassl Hugó jelennek meg, akiket szívélyesen üdvözöl.

Ezután ügyvezető előterjesztette a számvizsgáló-bizottság jelentését az 1901. évi zárszámadásról és az egyesület vagyoni állapotáról. A jelentést a közgyűlés elfogadta a mult évi zárszámadásokra a felmentvényt a választmányak és a pénztárkezelőnek megadta. Ugyisint hozzájárult a választmány azon rendelkezéséhez, hogy az egyesület vagyonát 4 $\frac{1}{2}$ %-al kamatozó kötvényekben helyezte el.

Ügyvezető előterjesztette a választmány által 1902. évre készített költségelőirányzatot, melyet a közgyűlés elfogadott azzal a hozzátétellel, hogy a nyugdíjintézetnél az új biztosítási módokat bevezetése, szervezése és propagálása érdekében 1000 korona költséget vett fel.

Az igazgató-választmányi tagok választása következett ezután; három évre megválasztottak:

a) *Budapestiek*: Borbély István, Buday Barna, Becsey Hugó, Darányi Béla, Deiningger Imre, Fekete Sándor, Fromm Antal, Greszler Vilmos, Grassl Hugó, Landes József, Molnár Gyula, Serfőző Géza, Olbricht Ottó, Szabó Ferencz dr., Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán, Szankovics Ferencz, Székács István, Takách Mihály, Takács Emil.

b) *Vidékiek*: Atdorffer Lipót, Ajtay Bálint, Baján Imre, Bogdán Miklós, Bójtós Árpád, Bendekovich Sándor, Brankovich József, Braun Vilmos, Buday Gyula, Csemiczky Gyula, Deák Ignác, Domoszlai József, Duborszky Géza, Éber Ernő, Engi Elek, Ferenczy Sándor, Fehér Zoltán, Foitsék Károly, Gavallér György, Gémesi Károly, Gruber Károly, Hahn Miksa, Horváth József, (Eötvös) Ivánszky Jenő, Keresztessy István, Kovács Albert, Kovács Béla, Kollmann Gyula, Köhler Albert, Kubovits Ignác, Kuzma Gusztáv, Lakner László, Lampert Béla gymoti, Matisz Lajos, Pethő György, Pivonkay Béla, ifj. Pleszky Antal, Praznovszky Ágost, Rovara Frigyes, báró Starnfeld Weltzl Aladár, Szarka Dezső, Szalay Béla, Szrogh Lajos, Tóthó Sándor, Vajmits Simon, Vozáb Kálmán, ifj. Wenninger Mátyás.

Elhatározta még a közgyűlés, hogy a választmányt fölhatalmazza, miszerint az alakulandó gazdatiszti körök kiküldött bizalmiférfiit tanácskozási körébe vonhassa. Pivonkay Béla indítványára elhatározták azt is, hogy az országos egyesület a gazdatiszti körökben ezek elnökségei útján szintén képviselve legyen.

A nyugdíjintézet igazgatóságába újból egyhangulag beválasztotta a közgyűlés Nick Ede Rubinek Gyula és Fromm Antal tagokat.

Ezután következett az alapszabályok értelmében a közgyűléshez beterjesztett indítványok tárgyalása.

Kodolányi Antal vál. tag aziránt nyújtott be indítványt, hogy a választmányi tagok száma fölemeltessék. Az indítvány értelmében a közgyűlés már határozatot hozott.

Gerő Viktor az állasközvetítés hathatós felkarolása végett egy az egyesület kebelében felállítandó állasközvetítő osztály szervezése ügyében terjeszt be indítványt s a szakosztály szervezésére egy bizottságot kér kiküldeni, mely a jövő közgyűlésen a tervezetet előterjeszteni.

A közgyűlés az indítványt tárgyalás végett a választmányhoz teszi át.

Ügyvezető előterjeszti ezután Atdorffer Lipót és társai indítványát, melynek lényege az, hogy a gazdatiszti törvény 25. §-a fölhatalmazza a földmivelési minisztert, miszerint gazdasági egyesületeket, gazdasági bizottságokat fölhatalmazhat oly esetekben, midőn a törvényben előirt minősítéssel nem bíró gazdatiszt folyamodik minősítése megadása végett, az egyesület vagy bizottság előterjesztést tehessen a miniszternek a kvalifikáció alól való felmentés érdekében s a miniszter megadhassa neki azt

a címet, ami csak szakképzett gazdatisztet illet. A Tolnavármegyei gazd. egyesület olyanokat is ajánlott a miniszternek felmentésre, akik erre nem méltók.

Indítványtevők azt kérik, hogy a közgyűlés hívja fel a Tolnavármegyei gazd. egyesület figyelmét arra, hogy helytelenül járt el.

A közgyűlés az indítvány felett napirendre tért azon okból, miután a Tolnavármegyei gazd. egyesület autonóm testület lévén, annak hatáskörébe és az általa hozott határozatokba az egyesület be nem avatkozhatik.

Végül *Domoszlai József* meleg szavakban mondott köszönetet a tagok nevében az egyesület vezetőinek az egyesület ügyeinek tapintatos vezetéséért.

Beszédében kitérjéskedett a multra, midőn a magyar gazdatisztek a magyar földet sokszor életük és vérük árán is megvédelmezték. Ily ideálok legyenek buzdítói — ugymond — azoknak, akik még be nem léptek ezen egyetbe. Őszintén kívánja, hogy a jövő évi közgyűlésre tagjaiban megszorodva még nagyobb, intenzívebb működést fejlessen ki az egyesület.

Elnök megköszönvén a vezetőség nevében az elismerő szavakat a közgyűlést berekesztette.

Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézete közgyűlése.

Személyesen jelen vannak: *Bujanovics Sándor* elnöke alatt *Máday Izidor* alelnök, *Bogyó Samu*, *Böjtös Árpád*, *Fridrik Károly*, *Gressler Vilmos*, *Hegyi István*, *Ivánszky Jenő*, *Jeszzenszky Pál*, *Kiss Lajos*, *Landesz József*, *Nick Ede*, *Pivonkay Béla*, *Szalánczy György*, *Székács István*, *Veszély Gyula*.

Bujanovics Sándor elnök a közgyűlést megnyitja s mindenekelőtt bejelenti, hogy a nyugdíjintézet első rendes közgyűlését április 20-ára tűzte ki, azonban ezen közgyűlés határozatképes nem volt, miután a tagok meg nem jelentek. A közgyűlést a mai napra tűzte ki tehát, amelyen a megjelent tagok — tekintet nélkül számukra — az eredeti tárgysorozatba felvett tárgyakra nézve határozatképesen ülésezhetnek. Jelenti ennek következtében, hogy a mai napra hirdett közgyűlésre, amelyre nézve a hirdetés a kellő időben közzé lett téve az egyesület hivatalos közlönyében, megjelent 14 tag és képviselve van, meghatalmazás útján 18 tag, vagyis összesen 30 tag van jelen. Ennek folytán a mai második rendes közgyűlést a napirendre tűzött tárgyakra határozatképesnek jelenti ki és megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *Gressler Vilmos* és *Ivánszky Jenő* tagtársakat, a jegyzőkönyv vezetésére pedig *Jeszzenszky Pál* ügyvezető-igazgatót kéri föl.

Jeszzenszky Pál ügyvezető-igazgató: Az igazgatóság jelentését a zárszámadásokkal együtt megküldtük az összes tagoknak, méltóztassék tehát azokat fölolvastatnának tekinteni.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését fölolvastatnak tekinteni és az abban foglaltakhoz hozzájárul.

Ügyvezető-igazgató fölolvassa ezután a felügyelő-bizottság jelentését.

Bujanovics Sándor elnök fölteszi a kérdést, méltóztatnák-e az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak jelentése alapján a lefolyt évi zárszámadásokat jóváhagyni, a mérleget elfogadni s az igazgatóság- és felügyelő-bizottságnak a múlt évi kezelésre nézve a felmentést megadni. (Megadjuk.) Ezt tehát határozatképen jelentem ki.

Az alapszabályszerű tárgyak elintézése után kiegészítették az igazgatóságot: *Balla Kálmán*, *Marton Pál* és *Vozáb Kálmán*, a felügyelő-bizottságot pedig *Ivánszky Jenő* és *Szilassy Zoltán* tagokkal. A közgyűlés további tárgyát a nyugdíjintézet újjászervezése folytán, illetve két új biztosítási módozat bevezetése folytán szükségessé vált alapszabálmódosítá-

sokat vette tárgyalás alá a közgyűlés és azokat elfogadta.

Jeszzenszky Pál ügyvezető-igazgató előterjeszti ezután *Török Barna* nyugdíjintézeti tag indítványát, az alapszabályok 13-ik és 48-ik szakaszának módosítására nézve, mely indítványt azonban a közgyűlés mellőzte.

Ezzel elnök a közgyűlést berekeszti.

Oktalan mozgolódás.

Ismételve volt már alkalmunk foglalkozni azon mozgalommal, melyet az oklevél nélküli gazdatisztek a csak imént életbelépett 1900. évi XXVII. törvénycikk ellen indítottak. Ez ügyben pünkösd vasárnapján tartott értekezletük, amely a mozgalom irányítása céljából hivatott egybe, ismét arra készlet bennünket, hogy e tárgyra visszatérjünk és kellő világításba helyezzük azon vélt sérelmeket, melyek az értekezleten elhangzottak.

Mindenekelőtt szó szerint közöljük az értekezlet lefolyásáról kiadott közleményt, amely a napilapokban megjelent. E szerint az értekezleten 125 nem okleveles gazdatiszt volt jelen. Az értekezlet tárgya a nem okleveles gazdatisztek jogviszonyait szabályozó 1900. évi XXVII. t.-cz. 24. és 25. szakaszainak a törvényhozás útján való megváltoztatása volt. A tizenöttagú elnökségnek és jegyzői karnak megválasztása után megkezdtek az érdemleges tárgyalást. Előadó *Bárdi József* dr. ügyvéd, a Hazánk hitelszövetkezet igazgatója volt.

Az előadó emlékiratot dolgozott ki, melyben az 1869. évi IV. t.-cz. és az 1883. évi I. törvénycikk 34. szakasza nyomán kimutatja, hogy a törvényhozás nem oldotta meg szerencsésen a nem okleveles gazdatisztek jogviszonyainak kérdését; körülbelül 9000 nem okleveles gazdatiszt, a magyar gazdatiszti kar majdnem 80 százaléka, társadalmunk egyik tekintélyes eleme, mindmennyi produktív erő, bizonytalan jövőnek van odadobva és pedig anélkül, hogy közzgazdasági szempontból az országnak hasznára volna. Az emlékirat oda konkludál, hogy nem lehet a kipróbált, gyakorlatilag képzett, a gyakorlatban elméleti képzettséget szerzett nem okleveles gazdatiszti kart nélkülözni, sőt ellenkezőleg, tanácsos, hogy a gazdasági iskolát végzett ifjúság ily kiváló vezérkar vezetésével folytassa tanulmányait. *Hönig Jakab* és *Stark Zsigmond* intézők kész javaslatot terjesztettek elő. *Beck Lajos* és *Karácsonyi Jónás* intézők felszólalása és hosszas vita után egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadták el:

Mondja ki az értekezlet, hogy az 1900. évi XXVII. törvénycikk 24. és 25. szakaszai a nem okleveles gazdatisztek létfeltételeit támadják meg, anélkül, hogy az ország közzgazdaságának ügyét egy lépéssel is előbbre vinnék, amiért is e két szakasznak törvényhozási uton való megváltoztatására országos mozgalmat indít. E célból megalakítja a központi végrehajtó-bizottságot, otthont alapít Budapesten, melynek költségét a tagok egyaránt viselik, újabb emlékirat szerkesztésével tizenöt tagu bizottságot biznak meg s annak munkáját minden egyes tagnak megküldi. Minden megkeresés, mely a mozgalmat érdekli, a központi irodához czimzendő. A pénztári kezeléssel a Hazánk hitelszövetkezet kéri meg. Végül mondja ki az értekezlet, hogy a mozgalomnak az egész országra kiterjesztése után újabb kongresszust hív össze, melynek küldöttsége az emlékiratot a miniszterelnöknek, a földművelésügyi miniszternek, a képviselőház elnökének s a pártok vezetésének pártolás végett át fogja nyújtani.

E közlemény oly általánosságban van tartva, hogy abból csak sérelmek hangoztatása olvasható ki; de arról, hogy az oklevél nélküli gazdatisztek e sérelmeiket miként vélnék orvosolhatónak, tájékoztatást nem nyújt. Ez irányban a felvilágosítást az egyes felszólalók javaslataiban kell keresnünk.

Az előadó dr. *Bárdi József* javaslata oda konkludált, hogy minden 1867 óta alkalmazott gazdatiszt az ellenőrző szolgálatot teljesítő gazdatisztól felfelé egyformán kvalifikálnak tekintessék, akár van oklevele, akár nincs. E javaslat tehát az ellenőri állás alatt levőket, irnok, gyakornok, törvényen kívüli állapotba helyezi.

Beck Lajos intéző, hivatkozva az 1891. évi gazdatiszti kongresszus határozatára, melyet — mind mondá — ő is lelkesedéssel fogadott el, mindazokat, kiket az új törvény gazdatiszti állásban talált, egyformán kvalifikálnak és egyenjogúknak kívánja kimondatni.

Szelidebb hurokat peng *Hönig Jakab*, aki csak azt kívánja, hogy a 10 éven felüli gyakorlattal bírók tekintessenek egyszerűen kvalifikáltaknak, ellenben azoknak, kik 6—10 évi gyakorlatot bírnak, csak kimutatni, engedessék meg, hogy elméleti vizsgálat útján szerezhesse-nek oklevelet.

Karácsonyi Jónás tanfolyamok rendezését sürgeti, hogy azokon az oklevél nélküli fiatalabb gazdatisztek az elméleti képzettséget megszerzve, vizsgálat útján oklevélhez juthassanak.

Végül *Stark Zsigmond* afelett panaszkodik, hogy az oklevél nélküli gazdatisztek elő nem léphetnek, mert az alacsonyabb fokon állókból legfeljebb ispán, a magasabb rangukból pedig csak jószágkormányzó lehet.

Az első két javaslattól *dr. Bárdi és Beck Lajos* álláspontjára vonatkozólag, egyszerűen utalunk lapunk március havi számában megjelent fejtegetéseinkre, melyekben kimutattuk, hogy a törvény az okleveles és oklevél nélküli gazdatisztek közt alig tesz különbséget és amazoknak az utóbbiak felett csak a jövőben nyújt némi előnyöket. Oly szabadelvű elbánásban részesíti a törvény az oklevél nélküli gazdatisztek, hogy nemcsak mindannyit meghagyja jelenlegi állásában, de tőlük semmiféle képzettség igazolását sem követeli. S ha *Beck Lajos* ur, akinek óhajtsái a törvény által ugyis teljesedésbe mentek, hogy nagyobb nyomatókat szerezzen felszólalásának, jónak látja az 1891. évi gazdatiszti kongresszus határozatára hivatkozni, úgy engedje meg, hogy e tekintetben tévedését helyreigazíthassuk. Az 1891-iki gazdatiszti kongresszus határozata szó szerint így szól:

„A kongresszus szükségesnek tartja oly törvény alkotását, mely a gazdatiszti állás elméleti és gyakorlati kvalifikációját megállapítván, a gazdatiszti és némely evvel rokon terméskészítő hivatalos állások betöltését ezen kvalifikáció megszerzésétől teszi függővé.”

Az 1896-ki kongresszuson elfogadott határozati javaslat pedig ez volt:

„Szakképzett gazdatisztnak csak az ismeretük el, aki gazdasági akadémiát vagy más hazai felsőbb gazdasági tanintézetet keltő sikerrel végzett és erről bizonyítvánnyal bír. Külföldön nyert gazdasági tanintézeti bizonyítvány csak azon esetben tekintetik egyenértékű kvalifikációnak, ha a képesítés bármely hazai felsőbb gazdasági tanintézetnél letett vizsga által hitelesen igazoltatik.”

Egyik határozatban sincs az kimondva, amit *Beck Lajos* ur állít, hanem annak éppen az ellenkezője.

Hönig és Karácsonyi urak pedig megfélejtkeznek arról, hogy kívánságaik az 1883. I. t.-cz. 32. §-a alapján létrejött általánosan kötelező oly törvényes intézkedésekbe és gyakorlatba ütköznek, melyek alul a törvényhozás az oklevél nélküli gazdatisztek kedvéért kivételt statuálni nem fog. Hiabavaló tehát az a törekvés, hogy a törvény által megkivánt elméleti előképzettséggel nem bíró gazdatisztek vizsgálat útján szerezhesse-nek oklevelet. Ezt el nem érhetik, hallgassanak bár tanfolyamot és szerezék bár meg a gazdatiszti pályán megkivánt elméleti képzettséget, mert ha nem bírnak kimutatni, hogy érettségi vizsgát tettek, vagy a középiskola

hat osztályát sikerrel elvégezték, vizsgálatra bocsáttatni nem fognak.

Stark Zsigmond urnak sincs igaza, amidőn azt állítja, hogy az oklevélnélküliek elő nem léphetnek, hisz maga bevallja, hogy a törvény alapján címet nyert intézőből lehet jószágkormányzó, mi pedig hozzátehetjük, hogy bizony még az ispánból is lehet az.

Nem szorul tehát további bizonyításra, hogy az oklevél nélküli gazdatisztek mozgalmá teljesen indokolatlan és csak a törvénynek félre- ismerésén alapszik.

Egyesületünk álláspontját e kérdésben szabatosan körvonalozta Bujanovics Sándor elnökünk az egyesület közgyűlését megnyitó beszédében, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk. Az elnök álláspontját egyhangú helyesléssel magáévá tette a közgyűlés is s amellől az egyesület tágitani nem fog.

A napilapokból olvassuk, hogy az oklevél nélküli gazdatisztek május 18-iki ülésében megválasztott végrehajtó-bizottság június 1-re egybehívott ülésén fogja tárgyalás alá venni és megvitatni azon emlékiratot, melyet a kormány és országgyűlés elé terjeszteni szándékoznak.

Itt említjük meg, hogy a Magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesületének választmánya utolsó ülésében elhatározta, hogy a szeptember havában tartandó pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítás alkalmával Pozsonyban országos gazdatiszti gyűlést fog rendezni, E gyűlés programjába felvette a választmány és pedig első pontként az egyesület állásfoglalását az oklevél nélküli gazdatisztek mozgalmával szemben s a tárgy előadására maga az egyesület elnöke Bujanovics Sándor vállalkozott.

Lapunk múlt havi számában Répássy Viktor névalírással megjelent közleményre vonatkozólag következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztőség! F. hó 16-án kelt lapjában Répássy Viktor „Oktalan mozgólódás” czímmel egy cikket boesájt közre; nevel az onosságának tisztázása céljából kérem az alantitak b. lapjában közzétenni: „Reputációmnak vélek azzal tartozni, hogy kijelentsem, miszerint f. hó 16-án kelt lapjában Répássy Viktor aláírással megjelent cikk szerzője nem én vagyok, sőt annak minden intencióival homlokegyenest ellenkezőleg gondolkozom”. Kiváló tisztelettel:

Kerecsény, 1902. április 19-én.

Répássy Viktor,
urad. tisztartó, okl. gazda.

Amidőn Répássy Viktor urnak nyilatkozata közlésével, a nevével történt visszaélésért elégtételt szolgáltatunk, egyúttal sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy az ismeretlen oklevél nélküli gazdatiszt, az egyetlen, aki az oklevél nélküliek mozgalmához lapunk hasábjain hozzászólt, nem átalotta egy okleveles kollégájának neve mögé rejtőzve, lapunk jóhiszeműségét és előzékenységét felhasználni arra, hogy idegen álarckal alatt keljen sikra oly ügy mellett, melyet nyílt sisakkal védeni bátorsága nem volt.

Szerk.

Kérelem.

A folyó évi tagdíjat még be nem küldött t. tagjainkat s azokat, kik tagdíjakkal a múlt évekről hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy az esedékes díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Értesítés.

Esetleges reklamációk kikerülése végett értesítjük t. olvasóinkat, hogy lapunk ezentúl minden hó 15-ike után következő szerdán, tehát június 18-án, július 16-án, aug. 20-án, szeptember 17-én, október 15-én, november 19-én és december 17-én fog megjelenni.

Szerk.

Földbirtokosok figyelmébe.

A Gazdatisztek Országos Egyesülete irodájában sok állást kereső gazdatiszt van előjegyezve, kiknek bizonyítványmásolatai és egyéb okmányai is rendelkezésére állanak. Tisztelettel kérjük a gazdatisztek alkalmazni óhajtó földbirtokosokat, hogy bizalommal egyesületünkhöz fordulni sziveskedjenek, amely készségesen és teljesen díjtalanul ajánl megfelelő gazdatiszteket. Az előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatai az egyesület irodájában megtekinthetők, illetve betekintés végett az állást betölteni óhajtó földbirtokosoknak bérmentesen megküldetnek.

Ügyvezetőség.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítvány másolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal sziveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszaszámztatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni óhajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Betöltendő állások.

Ajánlatok a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezetőséghez küldendők.

122. Felvétetik egy nőtlen, megfelelő előképzettséggel bíró, magyar, német és tót nyelvet beszélő fiatal ember, magtár, raktár és tejgazdasághoz, évi 960 korona fizetés, lakás, fűtés és világitással. Sajátkezűleg irt folyamodványok bizonyítványmásolatokkal együtt, melyek vissza nem küldetnek, a „Gazdatisztek Orsz. Egyesületé”-hez küldendők.

123. Sopronmegyei nagyobb uradalomba segédust kerestetik. Javadalmazás egyelőre egyezer korona készpénz, lakás, fűtés, világitás és kiszolgálás. Pályázóktól megkívántatik: akadémia v. felsőbb gazd. tanint. végzése 1—2 évi gyakorlat, magyar és német nyelv ismerete szóban és írásban, róm. kath. vagy lutheranus vallás. Az állás kinevezés után azonnal elfoglalandó.

124. Gazdasági segédtsit kerestetik egy nagyobb grófi uradalom részére. Pályázhatnak felsőbb gazd. tanint. végzett fiatal emberek. Akik a német nyelvet szóban és írásban bírják előnyben részesülnek.

125. F. é. okt. 1-re 2600 holdas alföldi bérgazdaságban az ispáni állás betöltendő. Javadalmazás évi 1600 korona készpénz és konvenzió. Pályázhatnak szorgalmas, erélyes és szerény fellépésű, középkorú,

nős egyének, akik bérgazdaságokban működtek, az összes gazdasági teendőkből, különösen a dohánytermesztésben és tehenészet vezetésében alapos jártassággal bírnak.

126. Fejérmegyei bérgazdaság részére f. é. jul. 1-ére kezelő-gazdatiszt kerestetik. Javadalmazás 1600—1700 korona. Pályázhatnak nős kisesaládú praktikus egyének, akik a dunántúli vidéken bérgazdaságokban már működtek.

127. Trencsénmegyei uradalomban f. évi szept. 1-re a gyakornoki állás betöltendő. Javadalmazás havi 36 korona készpénz, butorozott szoba, ágyneművel, fűtés, világitás. Pályázhatnak gazdasági tanintézetet vagy földmivessiskolát végzett, némi gyakorlattal, a magyar, német és tót nyelvet bíró, nőtlen egyének. Sajátkezűleg, német nyelven irt folyamodványok bizonyítványmásolatokkal felszerelve, amelyek vissza nem küldetnek, a „Gazdatisztek Orsz. Egyesületé”-hez küldendők.

128. Gazdasági segédtsit felvétetik egy házilag holdas alföldi bérgazdaságban a következő javadalmazással: havi 80 korona, lakás, fűtés és világitás. Pályázhatnak megfelelő előképzettséggel s szép írással bíró nőtlen egyének.

Állást keresők.

Főtiszti, kezelői vagy intézői állás betöltésére ajánlkozhatnak.

362. 15 évi gyakorlattal, magyar, német és tót nyelvet bíró, nős, kassai gazd. tanint. végzett egyén, akinek a gazdasági üzemeltetésben kellő jártassága van, mielőbbi belépésre rendelkező gazdatiszti állást keres.

363. Kolozsmonostori tanintézetet végzett, 26 éves, nőtlen, ev. ref. gazdatiszt, mielőbbi belépésre irnoki v. segédtsizti állást keres.

364. M. óvári gazd. akadémia végzett, 41 éves, róm. kath., kis családú, 18 évi gyakorlattal, magyar, német és tót nyelvet bíró

gazdatiszt, mielőbbi belépésre kezelő-tiszti alkalmazást keres.

365. Debreczeni gazdasági tanint. végzett, ev. ref., 14 évi gyakorlattal bíró egyén, akinek az állattenyésztésben s a gazdasági könyvvitelben kellő jártassága van, mielőbbi belépésre gazdatiszti állást keres.

366. Segédtsizti alkalmazást keres 27 éves, nőtlen, ev. ref. vallású, kassai gazd. tanint. végzett, magyar és német nyelvet bíró egyén.

367. F. é. jul.-aug. hónapokaa kiegészítőül ajánlkozok egy 24 éves, ev. ref. vall., fiatal ember. Jelenleg a kassai gazd. tanintézet 11. éves hallgatója.

368. Zsitva-ujfalusi földmivessiskolát végzett, magyar, német és tót nyelvet bíró, róm. kath., nős, szerény igényű egyén, lehetőleg azonnali belépésre, ispani vagy gazdatiszti állást keres.

Az előbb közölt állás-keresőkön kívül irodánkban több, tanintézetet egyáltalán nem végzett és több, földmivessiskolát végzett gazda van előjegyezve, akik nagyrészen önálló, rendelkező tiszti állásokra pályáznak, részben irnoki és segédtsizti állások betöltésére ajánlkozhatnak. Bizonyítványmásolataik irodánkban megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

Országos gépész-egyesület szakavatott gépészeket minden időben felvesz és elhelyez. Közlönye: „Magyar Gépipar” évi előfizetési ára 8 korona, Budapest, Köztelek.

Kedvezmények egyesületi tagok részére.

1. Politikai napilapok, szakközlönyök, szép-irodalmi és élelzapok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda útján fizethetnek elő.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantyus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 25%.

Borászati Lapok. XXX. évfolyam. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainknak egészévre 4 frt, fél évre 2 frt. 20%.

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Bazár. Divatlap. Kiadóhivatal Bpest, Kerepesi-ut. Megjelenik havonként 2-szer. Előfizetési ára 1 évre 12 kor., tagjaink kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, V., Aka-

démia-u. Előfizetési ára egy évre 8 forint, tagjainknak 4 frt. árengedm. 50%.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 frt. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, VI. Teréz-körút 23. Egész évre 14 frt helyett 12 frt, fél évre 7 frt helyett 6 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. helyett 3 frt. 14%.

Politikai Ujdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Urambátym. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%.

Üstökös a legrégibb magyar élelzap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%.

Gyárosok és kereskedők.

Bächer Rudolf. Budapest, VII., Nagymező-utca 68. Ekék és egyéb talajmívelő eszközök, áreng. 10%.

Brázay Kálmán. Budapest, IV., Múzeum-körút 23. Fűszer- és gyarmatárak után 2%, sós-borszesz, 20%.

Brünnner Testvérek. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. Lámpák, lámparészek és lámpások, 10%.

Calderoni és tsa. Bpest, Váci-utca 30. Optikai tárgyak, szemüvegek, látcsövek, hőmérők 10%.

Ditmar R. Budapest, V., Fűrdő- és Nádor-utca sarok. Lámpák, lámparészek, lámpások, áreng. 5%.

Elsinger M. J. és fia Budapest, V., Thonet-udvar. Vizmentes szövetek, ponyvák, zsákok, kendertömlők, esőköpönyeg és gazdasági sátorok, árengedmény 5%.

Dóna Dóme és fia Budapest, IV., Mária-Valéria-utca. Papir, írószer, nyomtatványok és följegyzési könyvek raktára, áreng. 5%.

Fairbank méreleg- és gépgyár r. társ. Budapest, Andrássy-u 14. gazd. gépek, tizedes és százados mérlegek 10%.

Feldmann és Kádár. Budapest, VI., Teréz-körút 34. Műszaki és gazdasági

kellékek, szárszámok, fűreszek és reszelők. Orosz és amerikai henger- és gépolajok, oliva gépölaj, 15%.

Freund A. és fia Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. Nyergek, löszerszámok, bóröndök és utitáskák, lópokróczok, istálló- és tisztító szerek, 5%.

Fuchs G. Budapest, VII., Károly-körút 1. Gazdasági gépek, tizedes és százados mérlegek, árengedmény 5%.

Geitner és Rausch. Budapest, Andrássy-ut 8. Háztartási és konyhafelszerelési cikkek 10%, műszaki szárszámok, munkagépek, kutszivattyúk, tűzoltó-fecskendők és tüzlőtő-felszerelések 10% az áru és vételhez képest 5—10%.

Groág Lipót fia Budapest, VI., Váci-körút 43. Uri és női fehérnemű, férfi ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők; fűzők és kötött áruk, stb. áreng. 6%.

Glass és Társa Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Uri fehérnemű, vízhatlan esőköpönyeg, Jaeger-áruk, árengedmény 5%.

Hatschek Emil Budapest, Andrássy-ut 13. Lát-szerek és norinbergi diszműáruk, árengedmény 10%.

Az orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.